
ANUL IX.

NOV.—DEC. 1939.

No. 11—12.

Inscrisă sub No. 92—1938
Tribunalul Cluj

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea
țării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Proprietar
și Director

DR. VICTOR CORBUL. medic-colonel în retragere
CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Avis!...

Doresc puținilor și stimaților mei cetitori „Sărbători fericite,
An nou norocos și multă sănătate!“...

În șirele, ce urmează să nu vă așteptați la ceva sciri interesante, ori lucruri ne mai auzite: sunt numai neșce mici amintiri și frământări, pe cari cu toții le-ați avut, le aveți, iar cei mai tineri le vor avea în decursul vieții... Dealtmintrelea ce v'aș putea spune ceva nou?... „*aurea prima sata est...*“ a dispărut de mult, iar acel „*vindice nullo*“, nice nu se mai poate concepe astăzi, când jur-împrejur hubuie tunul și tot soiul de mașini ucigătoare, când cei mai mari și puternici, sub pretecste de nimica, năvălesc asupra celor mici și slabi: ca formă se cere ba un port de mare, asigurări de neagresiune, o retragere dela frontieră...; da ca formă... căci la din contră și le iau ei cu forța; ba mai spun că se simt nesiguri, periclițați... auzi Doamne... colosuri cu vârfurile în nori se simt în nesigurantă de vecinii lor pitici, cari abia se zăresc din iarba pământului... adevărate fabule cu „lupul și mielul“.

Dar să nu ne pierdem toate speranțele: peste câteva zile avem marea „sărbătoare“, când veți auzi cântându-se: ...și pe pământ pace, între oameni bună voire“... da, bună voire... oare oamenii de astăzi mai sunt capabili de o „bună voire?“... însă cine știe... dar dacă de undeva va licări pe neașteptate o mică rază salvatoare, o mică rază de speranță?...

Da, așa stăm cu lumea noastră, cu „buna voire“ și trebuie să cugeți: „De ce nu vine Doamne, a Ta împărăție...“

„Când ?“

Dar să trecem la micile amintiri promise :

Amintiri, frământări și... mărunțișuri.

*

Cum trece timpul și... tace?...

Am intrat și eu în al 71-lea an al vieții și când stau și cuget, dar mai ales când voiesc să scriu despre ceiace cuget și las să treacă pe dinaintea ochilor tot ce am petrecut în viață, tot ce mi s'a întâmplat în decursul anilor, îmi vin în minte cuvintele lui Schopenhauer (Parerga și Paralipomena), cu privire la asemănarea ce există între finea vieții și un bal mascat, când se iau jos măștile: numai acuma veți, că cine au fost aceia, cu cari ai venit în atingere, veți că cine au fost amicii, aderenții, cine au fost ceialalți, cu mult mai numeroși, în cari te-ai înșelat... veți câtă fățarnicie și cât de puțină sinceritate ai aflat în modul lor de a fi!...

Și iarăși îți mai vine în minte, cum ai plecat, ca om tiner, la lupta pentru viață, pentru existență, înarmat cu tot soiul de arme, speranțe, etc. și unde ai ajuns, unde te afli astăzi, după atâtea încordări țilnice, după atâtea lupte cu fortunele vieții și la fine afli cât adevăr cuprind cuvintele lui Schiller, când dice: „cu mii de catarge vâslesce tinerele pe marea turburată, înfuriată de fortună, ca la fine ca om bătrân să se aședă liniștit pe vracul salvat din fortună și să se scutească în portul sigur de furia vânturilor!...“

Apoi mai veți cu câtă nedreptate, cu câtă inechitate au fost împărțite darurile pământești și norocul în viață, în decursul anilor și iarăși îți aduci aminte de cuvintele lui Schiller când spune: „darurile sunt împărțite fără alegere, norocul fără echitate,

căci Patroclus zace îngropat în pământul Trojei, iar Thersites se reîntoarce acasă, în patria sa"...!

Apoi ai esperiat că minciuna, lingușirea au stat la masă cu cei puternici, iar dreptatea, adevărul, au umblat adeseori cu capul spart!...

Mai vești, că în tot decursul anilor, în toate împrejurările în lupta cu viața, te-ai isbit de „om“; în multe cazuri numai cu greu ai reușit, deoarece ți-a stat în continuu în cale, ți-a făcut opoziție; dacă în pădure mă isbesc de un copac, îmi stă în cale, iau securea, îl taiu și merg mai departe; în viață însă nu te poți ajuta așa, căci chiar de ai tăia pe „omul“, îndată răsare „altul“ în locul lui și-ți aține calea: dacă cauți motivul pentru care ți-a stat în cale, nu afli mai nimic, ce l'ar îndreptăți la o acțiune contra ta; dar toate se esplică prin versurile:

„Avuși de-adversar pe „om“ și atât ajunge
„Îți iartă sē-i faci răul, dar binele nici mort
„
„
„Acesta e păcatul, sau „omul“ cel cădūt!“ ..

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*

În ziarul „Tribuna“ de Joi, 26 Octomvrie a. c., sub titlul: „Note din Năsăud“, cineva comunică unele lucruri, cari nu co-răspund întru toate adevărului și anume:

1. se spune în acele note că între elevii liceului grănițeresc năsăudean, astăzi numit „G. Coșbuc“, ar fi fost și Andrei Mureșan; îse vede că scriitorul acelor șire nu a cam ținut cont de datele cronologice: A. Mureșan moare în anul 1863, adecă toc-mai în anul, când se deschide prima clasă a acestui liceu — numit pe acele timpuri: Gimnasiul superior gr. cat. din Năsăud; așadară ceva imposibil!...

2. societatea „Virtus Romana Rediviva“ a liceului grănițeresc din Năsăud e prezentată, dupăcum apare din acele note, cași cum ar fi fost o societate de scriitori formați „gata“, în care ar fi lucrat unii, cei amintiți cu numele în acele note; aceasta însă e o eroare, deoarece societatea „Virtus Romana Rediviva“ nu e o societate de scriitori, ci o societate a tuturor elevilor liceului grănițeresc, ași „G. Coșbuc“ și care pe vremuri

și poate și acuma, ținea în fiecare Duminică o ședință, în care elevii, mai ales cei din clasa 7-a și 8-a, citeau lucrările lor: lucrări proprii, traduceri, poezii, povești, etc. Toate lucrările citite în ședințe în decursul unui an, se adunau, scrise frumos în un volum sub numele de „Musa Someșană“; poate că și acuma e așa; fiecare lucrare citită în ședință se lua de un alt elev și i se făcea „critica“, care de asemenea se scria și aduna în acel volum. Toate acestea le știu foarte bine, deoarece și eu am absolvit acest liceu, am fost membru al societății, cași ori care alt elev al liceului...

Atât pentru constatarea adevărului...

Salubritatea publică: Ridicarea gunoiului.

(O propunere).

Am mai scris, ceva mai de mult, despre această problemă; am scris odată și un „Memoriu“, dar... habent sua fata...!

Pentru adunarea și ridicarea gunoiului s'a ordonat din partea On. Primăriei, că proprietarii de case să-și procure nesce lădi de tinichea, după modelul stabilit de Serv. Sanitar. M'am interesat în cauză, am examinat lada propusă ca model, dar aflu că în genere, respective în pracsă, nu cam corespunde cerințelor: lada e prea grea pentru capacitatea ce o are; o servitoare mai slabă abia o duce goală (ladă mărime mijlocie), dar apoi plină? golitul în trăsura salubrității, dupăcum am observat adeseori la fața locului, pe străzi, nu e tocmai așa simplu: capacul se închide dela sine, trebuie ținut cu mâna, că să se poată goli conținutul lăzii, iar cu cealaltă mână, singură, nu se poate ușor manipula, adică ridica și răsturna. Lada, în urma umezelii, la care e expusă în continuu, din cauza conținutului, ruginesce iute și în 3—4 luni e deja găurită; am văzut deja atari lădi cu totul deteriorate, deci necesită reparații dese și costisitoare.

Eu aș propune următoarea modalitate:

Să se construiască din partea orașului lădi stabile de lemn, de o capacitate mai mare, acoperite și așezate pe străzi, din depărtare în depărtare. iar proprietarii de case și chiriașii să fie avertizați a depune gunoiul în aceste lădi, de unde apoi se ridică de trăsurile de salubritate și se duce; manipulația aceasta e mai simplă, mai igienică, decât cu aruncarea gunoiului la fie-

care casă în trăsura salubrității, cu care ocaziune, dupăcum am observat iarăși adeseori, o parte a gunoiului se varsă în stradă, iar dacă gunoiul e uscat, amestecat cu cenușă, se produce un praf de nedescris; dupăcum am văzut în strada Grigorescu, a Memorandului și și în alte străzi din centrul orașului; cum o fi pe la periferie?...

Modalitatea aceasta cu lățile stabile ar mai avea și avantajul că proprietarii și chiriașii pot depune gunoiul în lăți, fără a fi siliți a pândi și accepta mult după trăsura salubrității, cum e acuma, iar orașul ar avea favorul, că poate întocmi un anumit plan pentru trăsurile sale, când să golească și să ducă gunoiul adunat în lăți, apoi s'ar putea aduna în lăți și gunoiul rezultat din măturarea străzilor, așa că nu ar mai fi nevoie de dusul separat al acestuia; mai departe, cu modalitatea aceasta nu ar mai obveni cazul că lățile cu gunoiu ale oamenilor să steie cu orele pe trotuar, cum vedd zilnic nu numai în străzi mai laturalnice, ci chiar și în strada Memorandului, N. Iorga, Piața Unirii, Regina Maria, etc. acceptând să fie ridicat de trăsurile orașului, un aspect cu totul urât, ba uneori deadreptul disgustător pentru trecător, ceiace prin metoda propusă de mine, s'ar încunjura cu totul!

Și dacă în Piața Unirii, strada Regina Maria, înaintea splendidei Bibliotecii a Universității, etc. se află deja acuma atari lăți, pentruce nu ar putea fi aședate atari lăți și în celelalte străzi cu mai mici pretenții?...

Eu cuget că prin metoda aceasta ar fi ușurate ambele părți, atât proprietarii cât și orașul; aranjarea nu ar costa mult: lăți de scândură mai groasă, vopsite cu o culoare mai trainică brună; lățile ar fi să aibă deasupra o deschizătură cu capac pentru depunerea gunoiului și o ușă laterală pentru scoaterea lui și încărcarea pe trăsura salubrității. Ca gunoiul să nu steie mult timp în lăți, proprietarii și chiriașii să fie avisați a-l depune în lăți cătră sară, iar scoaterea și dusul gunoiului din lăți cu trăsurile s'ar putea efectua vara (Aprilie - Octomvrie) la ora 5 dimineața, iar iarna (Noemvrie - Martie) la ora 6 dimineața, când manipulația aceasta nu jenează pe nime, înțeleg pe trecători și nu s'ar întâmpla ca acuma, că de multe ori nu scii cum să încunjuri praful ce se produce cu încărcatul gunoiului ziua mare, înainte și după amiazi! De câte ori mi-am dorit ca să fie lângă mine, la atari ocaziuni, dl. medic-șef al orașului ca să vadă și el această priveliște...

Eventual ca orașul să nu supoarte singur cheltuielile cu confecționarea lășilor, ar putea fi atrași, la prima confecționare și proprietarii de case la plata lor. în proporție cu valoarea locativă a casei — cam 1/40/0 tacsă ar da, cuget eu, în tot orașul o suma destul de respectabilă pentru confecționarea lășilor, în schimb proprietarii nu ar mai avea nevoie, de aș procura lășile de tinichea așa greoaie și cam nepractice și destul de costisitoare prin desele reparații ce le vor necesita. Se poate că dl. medic-șef al orașului să fie contra acestei metode, nu cred, dar trebuie să afirm și eu ca medic, că metoda aceasta e cu mult mai igienică decât metoda cu lășile de tinichea și golirea lor la fiecare casă, așa cum se întâmplă astăzi!...

Eu unul mi-am făcut datoria, mi-am dat silința a deslega această problemă! dacă cineva va afla că nu ar corespunde întru toate, să binevoiasca a lua penița și a o modifica, eventual a face altă propunere mai bună. In tot cazul Asociația proprietarilor de case va studia problema aceasta și-și va da avisul!...

Când am finit cu scrisul propunerii mele, eu și vedeam deja cât de frumoase erau trotuarele și strășile noastre, fără lășile murdare de gunoiu și fără grămășile de gunoiu rezultate din măturarea strășilor, totul se afla în lada cea mare, de a cărei curățenie esterioră va îngriji măturătorul din strada respectivă... Ce bine mi-ar părea, dacă și On. Primărie și-ar închipui ca și mine acest aspect frumos, nunumai pentru noi, cetățenii Clujului, ci și pentru strășinii cari trec prin Cluj și nu ar mai vedea atâtea lășițe murdare pe toate trotuarele!...